

2.A.4 Investicijski prioritet

Oznaka investicijskog prioriteta	10ii
Naziv investicijskog prioriteta	Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju

2.A.5 Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskom prioritetu i očekivanim rezultatima

Oznaka specifičnog cilja	2
Naziv specifičnog cilja	Povećanje stope stečenog visokog obrazovanja
Rezultati koje države članice žele postići uz potporu Unije	<p>Kao glavni razlozi odustajanja od studiranja kod studenata, navedena je njihova motivacija i nedostatni resursi za studiranje. Nejednaki pristup obrazovanju i visoka stopa odustajanja posebno su vidljivi kod studenata nižeg socio-ekonomskog statusa s obzirom da su suočeni s većim financijskim i radnim obvezama. Očekivani upis takvih studenata u visoko obrazovanje puno je niži, a vjerojatnost prekida školovanja veća. S tim u vezi, sredstva ESF-a, koristit će se za povećanje izravne potpore studentima nižeg socio-ekonomskog statusa kako bi im se omogućio jednak pristup studiju i njegov uspješni završetak. Analizom prema vrsti studija, niska stopa završnosti visokog obrazovanja i visoka stopa odustajanja posebno su vidljivi u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području, bez obzira na spol i socio-ekonomski status studenata (oko 60% studenata studira društvene i humanističke znanosti, stopa odustajanja u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima iznosi oko 41% na prvoj godini). Razlog visokoj stopi odustajanja u spomenutim područjima, jest nedostatak odgovarajućih kompetencija prilikom početka studiranja na visokoškolskim ustanovama. Nastavno, potrebne su intervencije u cilju povećanja broja upisanih studenata u tehničkim, biomedicinskim, biotehničkim i prirodnim (STEM) područjima, te u informatičko-komunikacijskom području, što podrazumijeva i mjere promicanja spomenutih područja kod djevojaka te na taj način smanjuje stope odustajanja.</p> <p>Studentima bi osnivanje studentskih službi za profesionalno i akademsko usmjeravanje pružilo podršku potrebnu pri izboru najprikladnijeg načina učenja, s obzirom na osobni potencijal studenta te pri ostvarivanju njihove akademske i profesionalne karijere. Potpora studentima treba biti u rasponu od individualnog</p>

	<p>savjetovanja do dopunske nastave kako bi se nadomjestio nedostatak kompetencija potrebnih za relevantni studijski program.</p> <p>Nakon što student odustane od visokog obrazovanja, njegovo stečeno znanje, kompetencije i vještine ne mogu se formalno priznati jer većina visokoobrazovnih ustanova nema razrađene postupke priznavanja ranije stečenog znanja. Štoviše, ako student/ica želi nastaviti obrazovanje nakon što je i službeno odustao/la, mora ponovo upisati prvu godinu. Nacionalni sustav za vrednovanje i priznavanje neformalnog i informalnog učenja izrađuje se u okviru HKO-a i predviđa razvoj programa za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja koji će biti usklađen s odgovarajućim standardima kvalifikacije i zanimanja. Izrada spomenutih programa, omogućila bi onim studentima koji su prekinuli školovanje, nastavak i uspješni završetak studija.</p> <p>Intervencije u okviru ovog specifičnog cilja omogućit će studentima veći pristup obrazovanju, a posebno studentima nižeg socio-ekonomskog statusa; bolju kvalitetu studentskog života i usluga; bolju i kontinuiranu podršku i profesionalno usmjeravanje za studente te veće stope završnosti, posebno u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području, kao i smanjivanje stopa prekida školovanja te nastavak studija nakon prekida.</p>
--	---

Tablica 4.: Zajednički pokazatelji rezultata za koje je ciljna vrijednost utvrđena i pokazatelji rezultata za pojedine programe koji odgovaraju specifičnom cilju (po investicijskom prioritetu i kategoriji regije) (za ESF)

Investicijski prioritet: 10ii – Pобољшanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju														
Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Kategorija regije	Mjerna jedinica za pokazatelj	Zajednički pokazatelj ostvarenja korišten kao osnova za postavljanje ciljne vrijednosti	Početna vrijednost			Mjerna jedinica za osnovnu i ciljnu vrijednost	Početna godina	Ciljna vrijednost (2023.)			Izvor podataka	Učestalost izvješćivanja
					M	Ž	Ukupno			M	Ž	Ukupno		
SR301	Stopa završnosti studenata koji su primili stipendije	Slabije razvijene	Broj				53,00	Postotak (%)	2013.			65,00	ISU, Eurostat	Godišnje
SR302	Broj obrazovnih programa/standarda kvalifikacija u registru HKO-a	Slabije razvijene	Broj				0,00	Broj	2014.			100,00	Projekti, ISU	Godišnje
SR303	Broj studenata koji koriste studentske usluge	Slabije razvijene	Broj				500,00	Broj	2014.			7.000,00	Projekti, ISU	Godišnje

SR304	Povećan broj zaposlenih istraživača u ranoj fazi razvoja karijere u hrvatskom istraživačkom sustavu	Slabije razvijene	Broj				10,00	Postotak (%)	2013.			15,00	Web of science (baza podataka)	Godišnje
-------	---	-------------------	------	--	--	--	-------	--------------	-------	--	--	-------	--------------------------------	----------

2.A.6 Aktivnosti koje će se podržati u okviru investicijskog prioriteta (po investicijskim prioritetima)

2.A.6.1 Opis vrste i primjeri aktivnosti koje će se podržati te njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima, uključujući, prema potrebi, određivanje glavnih ciljanih skupina, posebne ciljane teritorije i vrste korisnika

Investicijski prioritet	10ii – Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju
<p>Specifični cilj 10.ii.1 obuhvaća aktivnosti koje se provode na području cijele Hrvatske. Skup aktivnosti za provedbu HKO-a na razini visokog obrazovanja provodit će se s ciljem povećanja kvalitete i relevantnosti studijskih programa na tržištu rada. Isto tako, u cilju poboljšanja zapošljivosti diplomanata, niz aktivnosti za povećanje radne prakse u okviru studijskih programa, bit će usmjerene na visokoobrazovne ustanove, studente i poslodavce.</p> <p>Budući da internacionalizacija također pridonosi kvaliteti dostupnog obrazovanja, provodit će se niz aktivnosti usmjerenih na visokoobrazovne ustanove i Nacionalnu agenciju za program Erasmus+ s ciljem povećanja međunarodne mobilnosti studenata i nastavnog osoblja u visokoobrazovnim ustanovama.</p> <p>Visokoobrazovnim ustanovama bit će pružena potpora s ciljem unapređenja njihovog upravljanja, planiranja projekata i ostvarenja strateških ciljeva definiranih u programskim ugovorima.</p> <p><i>Aktivnosti koje će biti podržane u okviru ESF-a obuhvaćaju:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • razvoj analitičkog istraživanja kompetencija koje su potrebne poslodavcima, uključujući prognoziranje vještina, za provedbu HKO-a na temelju činjenica; • razvoj standarda zanimanja/standarda kvalifikacija sukladno procedurama HKO-a, a u konzorciju/partnerstvu između visokih učilišta/poslovnog sektora i na temelju analitičkih podloga/predviđanja potrebnih vještina na tržištu rada kao i kroz upotrebu mehanizama osiguranja kvalitete predviđenih HKO-om (pristup temeljen na korištenju ishoda učenja); • vrednovanje standarda zanimanja/standarda kvalifikacija od strane Sektorskih vijeća i pripadajućih radnih skupina, a na temelju rezultata analize kompetencija potrebnih za zanimanja u određenim sektorima i u skladu s propisima koji određuju ulogu, djelokrug rada i postupke Sektorskih vijeća; • podrška visoko obrazovnim ustanovama u razvoju i reviziji obrazovnih programa, a na temelju standarda kvalifikacija iz Registra 	

HKO-a opisanih u pogledu ishoda učenja i osigurane kvalitete u smislu ostvarenih ishoda učenja te u skladu s trenutnim i budućim potrebama tržišta rada;

- razvoj i provedba unutarnjih i vanjskih sustava osiguranja kvalitete, što uključuje i nadogradnju unutarnjih propisa o postupcima i procesima, poboljšanu upotrebu IKT-a i drugih alata u postupcima provedbe samovrednovanja i vanjskog vrednovanja visokoobrazovnih ustanova;
- provedba programa učenja na radnom mjestu kao sastavnog dijela studijskih programa kroz strukturiranu suradnju između visokoobrazovnih ustanova i poslodavaca kako bi se studentima osigurala radna praksa putem praktične nastave koja se temelji na ishodima učenja i osiguranju kvalitete;
- odlazna mobilnost studenata i nastavnog osoblja u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području i drugim prioritetnim područjima koja su definirana pametnom specijalizacijom, nacionalnim strategijama gospodarskog razvoja i ključnim razvojnim tehnologijama utvrđenim Industrijskom strategijom 2014.-2020., Prioritet 2.3. Prilagodba obrazovnog sustava potrebama novih tehnologija i zelene ekonomije/ključnim razvojnim tehnologijama; napredna tehnologija obrade, ekološki proizvodi, ekološki transport, pametne mreže te energetska i resursna učinkovitost;
- razvoj studijskih programa i zajedničkih/dvostrukih studijskih programa na stranim jezicima u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području i drugim prioritetnim područjima koja su definirana pametnom specijalizacijom, nacionalnim strategijama gospodarskog razvoja i ključnim razvojnim tehnologijama utvrđenim Industrijskom strategijom 2014.-2020.;
- potpora visokoobrazovnim ustanovama u poboljšanju upravljanja i učinkovitim financiranjem s ciljem uvođenja programskih ugovora temeljenih na preporuci Svjetske banke, a kao rezultat projekta provedenog u okviru programskog razdoblja ESF-a 2007.-2013.

Ciljane skupine: visokoobrazovne ustanove, zaposlenici visokoobrazovnih institucija, studenti.

Korisnici: Ministarstvo nadležno za visoko obrazovanje, sektorske agencije, ustanove visokog obrazovanja, znanstveno/istraživačke institucije, organizacije civilnog društva u području istraživanja i visokog obrazovanja

Specifični cilj 10.ii.2 obuhvaća aktivnosti koje se provode na području cijele Hrvatske. Aktivnosti usmjerene na povećanje stopa stečenih razina obrazovanja uključuju pružanje potpore nedovoljno zastupljenim skupinama studenata i studentima upisanim u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim područjima te u informacijsko-komunikacijskom području i područjima velikog rasta novih radnih mjesta. Osim na studente, skup aktivnosti bit će također usmjeren na visokoobrazovne ustanove i pružati im potporu s ciljem poboljšanja studentskih usluga i studentskog života kako bi se smanjile stope odustajanja i poboljšale mogućnosti za nastavak studiranja nakon prekida.

Aktivnosti koje će biti podržane u okviru ESF-a obuhvaćaju:

- stipendiranje studenata nižeg socio-ekonomskog statusa, kako bi se povećao pristup visokom obrazovanju i stopa završnosti;

- stipendiranje studenata upisanih u znanstvena, tehnološka, inženjerska i matematička (STEM) područja te u informacijsko-komunikacijskom području i drugim prioritetnim područjima koja su definirana pametnom specijalizacijom, nacionalnim strategijama gospodarskog razvoja i ključnim razvojnim tehnologijama utvrđenim Industrijskom strategijom 2014.-2020. radi povećanja stope stečene razine obrazovanja u tim područjima;
- razvoj prilagođene dopunske nastave za studente izložene riziku prekida studiranja u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području;
- razvoj i djelovanje centara za razvoj karijere pri visokoobrazovnim ustanovama;
- izrada i provedba programa HKO-a za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja na razini visokog obrazovanja;
- podrška učenicima za upis u programe HKO-a za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja na razini visokog obrazovanja, a s ciljem podrške nastavku obrazovanja (mjera PIGzM-a).

Aktivnosti predviđene u okviru EFRR-a obuhvaćaju, isto tako, osiguranje pristupa i završetak studija za skupine u nepovoljnom položaju i nedovoljno zastupljene skupine. Ovaj specifični cilj, kako je vidljivo u EFRR-u, postići će se izgradnjom studentskih domova, čime se poboljšavaju studentski smještajni kapaciteti koji će pak doprinijeti boljem pristupu visokom obrazovanju skupina u nepovoljnom položaju i nedovoljno zastupljenim skupinama.

Ciljne skupine: studenti, nastavno osoblje, studenti koji su prekinuli obrazovanje i odrasli polaznici.

Korisnici: Ministarstvo nadležno za visoko obrazovanje, sektorske agencije, visokoobrazovne ustanove

Specifični cilj 10.ii.3 obuhvaća aktivnosti s ciljem povećanja zapošljivosti istraživača, broja članstava u međunarodnim istraživačkim organizacijama i sudjelovanja u velikim transnacionalnim projektima i konzorcijima te za poboljšanje pristupa inozemnim istraživačkim publikacijama i bazama podataka.

Dvije aktivnosti namijenjene povećanju zapošljivosti istraživača na poslijediplomskoj i postdoktorskoj razini. Prva aktivnost usmjerava i potiče mlade istraživače na poslijediplomskoj razini da provode svoja istraživanja u prioritetnim znanstvenim područjima koja su definirana Strategijom pametne specijalizacije, kao i drugim strateškim dokumentima relevantnim za područje istraživanja, razvoja i inovacija. U okviru ove aktivnosti planiran je otvoreni poziv za post diplomante. Uspješnim kandidatima dodjeljuje se financijska potpora za istraživanje u jednom od prioritetnih istraživačkih područja. Potpora pokriva troškove zapošljavanja, kao i troškove istraživanja. Podnositelji zahtjeva moraju imati ugovor o radu u istraživačkoj ustanovi. Druga će aktivnost podržavati razvoj karijera istraživača na postdoktorskoj razini. Jedna komponenta druge aktivnosti bit će usmjerena na hrvatske istraživače koji rade u Hrvatskoj, dok će druga biti usmjerena na hrvatske istraživače koji trenutno žive u inozemstvu te one koji su se već vratili ili su podnijeli pismo namjere o povratku u Hrvatsku. Program će osigurati početna sredstva za razvoj inovativnih istraživačkih smjerova i istraživačkih timova. Uspješni kandidati moraju pokazati potencijal za izvrsnost i predanost u području znanosti i tehnologije. U okviru oba programa, potiče se suradnja između poslovnog sektora i istraživačkih ustanova s ciljem rješavanja pitanja međusektorske

mobilnosti i neriješenog pitanja razvoja niza transverzalnih vještina pogodnih za poslovne aktivnosti. U okviru druge aktivnosti, usmjerene na razvoj karijera i poboljšanje uvjeta zapošljivosti postdoktorskih istraživača, planirana je sinergija s programom Obzor 2020. u okviru aktivnosti Marie Sklodowska-Curie.

Potporna međunarodnom članstvu u međunarodnim istraživačkim organizacijama i sudjelovanje na velikim transnacionalnim projektima i konzorcijima radi veće integracije hrvatskih istraživača u Europski istraživački prostor. Jedan od mehanizama interakcije za postizanje najvećih promjena predstavljaju zajednički istraživački projekti koji su rezultat sudjelovanja u velikim transnacionalnim projektima i konzorcijima/npr. konzorcij ERIC.

- Poboljšanje pristupa istraživačkim alatima povećanjem pristupa inozemnim znanstvenim publikacijama i bazama podataka. U okviru ove aktivnosti, Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici dodijelit će se sredstva za pristup inozemnim znanstvenim publikacijama i bazama podataka koje će biti dostupne svim hrvatskim istraživačkim ustanovama. Isto tako, Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici dodijelit će se sredstva za uspostavu učinkovite i međunarodno priznate nacionalne bibliografske baze podataka.

Ciljane skupine: Osoblje na upravljačkoj razini u visokom obrazovanju i istraživačkim ustanovama, profesori/asistenti i drugo osoblje, (diplomski i postdiplomski) studenti koji su kandidati za postdoktorske studije, stručnjaci koji rade u javnim ustanovama nadležnima za visoko obrazovanje te donošenje i provedbu politike za istraživanje, razvoj i inovacije.

Korisnici: ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje, druge javne ustanove nadležne za visoko obrazovanje te za donošenje i provedbu politike za istraživanje, razvoj i inovacije (R & D & I), kao i organizacije za istraživanje, razvoj i inovacije.

2.A.6.2 Osnovna načela odabira operacija

Investicijski prioritet	10ii – Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju
<p>Odbor za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP) nadležno je tijelo za definiranje i usvajanje kriterija za odabir i metodologije na razini OPULJP-a.</p> <p>Procjena projekata podliježe detaljnim kriterijima za odabir koje je odobrio Odbor za praćenje.</p> <p>Na temelju kriterija za odabir i metodologije svako posredničko tijelo razine 1 ili korisnička institucija će pripremiti Sažetak operacije (SO), koji će se podnijeti upravljačkom tijelu na odobrenje. Odobrenje sažetka operacije tako će biti temelj za razvoj i pripremu projektne dokumentacije za svaku operaciju.</p> <p>Aktivnosti će se provoditi kroz otvorene ili ograničene pozive za dostavu prijedloga (procedure izravne dodjele).</p> <p>Ključni kriteriji za odabir operacija/projekata uključuju prema potrebi:</p>	

- usklađenost i doprinos prijedloga operacije/projekta ostvarivanju ciljeva utvrđenih u relevantnim nacionalnim, strateškim dokumentima (strategije, smjernice, akcijski planovi, programi);
- relevantnost i važnost operacije/projekta za ostvarivanje ciljeva i pokazatelja OPULJP-a;
- jasno određene i opisane ciljne skupine i njihove potrebe u pogledu ciljeva OPULJP-a;
- kvaliteta prijedloga projekta (aktivnosti navedene u prijedlogu jasno su određene, povezane su s problemima koje bi projekt trebao riješiti i pridonose ciljevima projekta, provedivost projekta);
- kapaciteti prijavitelja (razina operativne sposobnosti prijavitelja koja je potrebna za pripremu i provedbu projekta);
- održivost projekta predstavljena je i jasno opisana (postoji mogućnost šire primjene rezultata projekta).

U slučaju otvorenih poziva uspostaviti će se Odbor za ocjenjivanje na razini posredničkog tijela razine 1 ili 2, a upravljačko tijelo detaljno će razraditi kriterije za ocjenjivanje. U slučaju ograničenog poziva/postupka izravne dodjele posredničko tijelo razine 1 dostavit će prijedlog odabira operacija upravljačkom tijelu koji će se odobriti kao ograničeni poziv za dostavu prijedloga na temelju dostavljene relevantne dokumentacije, obrazlažući odabir korisnika u odnosu na njegove institucionalne/pravne posebnosti.

Stipendije će se dodjeljivati na temelju prethodno određenih kriterija za dodjeljivanje, koje je definiralo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, i to putem godišnjeg otvorenog javnog poziva studentima.

2.A.6.3 Planirano korištenje financijskih instrumenata (gdje je primjenjivo)

Oznaka investicijskog prioriteta	10ii – Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju

2.A.6.4 Planirana upotreba velikih projekata (gdje je primjenjivo)

Oznaka investicijskog prioriteta	10ii – Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju

2.A.6.5 Pokazatelji ostvarenja po investicijskim prioritetima i, prema potrebi, po kategorijama regije

Tablica 5.: Zajednički i pokazatelji za pojedine programe (po investicijskim prioritetima, podijeljeni po kategorijama regije za ESF i, prema potrebi, za EFRR)

Investicijski prioritet		10ii – Pобољшanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju							
Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Fond	Kategorija regije (gdje je relevantno)	Ciljna vrijednost (2023.)			Izvor podataka	Učestalost izvješćivanja
					M	Ž	Ukupno		
CO11	Sudionici s tercijarnim obrazovanjem (ISCED od 5 do 8)	Broj	ESF	Slabije razvijene	2.000,00	3.400,00	5.400,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO301	Broj studenata koji su sudjelovali u programima pripravnništva, učenja uz radno iskustvo	Broj	ESF	Slabije razvijene			10.000,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO302	Broj razvijenih obrazovnih programa/standarda kvalifikacija u skladu s HKO-om	Broj	ESF	Slabije razvijene			200,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO303	Broj stipendija dodijeljenih studentima nižeg socio-ekonomskog statusa	Broj	ESF	Slabije razvijene			22.000,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO304	Broj stipendija dodijeljenih studentima upisanim u područjima STEM-a i IKT-a	Broj	ESF	Slabije razvijene			15.000,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO305	Broj osnovanih studentskih službi namijenjenih pružanju podrške studentima	Broj	ESF	Slabije razvijene			7,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO306	Broj sudionika u aktivnostima unapređenja istraživačkog okruženja	Broj	ESF	Slabije razvijene			400,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO307	Broj članstava u međunarodnim istraživačkim organizacijama	Broj	ESF	Slabije razvijene			60,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO309	Sudionici s predtercijarnim obrazovanjem (ISCED 1-4)	Broj	ESF	Slabije razvijene			5000,00	Projekti, ISU	Godišnje
SO300	Broj dodijeljenih stipendija za usavršavanje i profesionalni razvoj istraživača na doktorskoj i poslijedoktorskoj razini	Broj	ESF	Slabije razvijene			40,00	Projekti, ISU	Godišnje